

Prædiken til 3. s. e. påske

af Mads Jakob Thorlund Jakobsen

Efter planen skulle vi i dag have holdt konfirmation. Sådant blev det ikke, men det budskab, de unge skulle have lyttet til, har alligevel en del at sige også til alle os andre. For den verden, som disse unge mennesker kommer til at vokse op i, er den samme som den, vi lever i. Og så er der dog den store forskel, at vi kender vores verden, mens deres (og vores) fremtid stadig ligger hen i det uvisse. Mange ting kan nå at gå galt endnu, og lytter man bare lidt til medierne er det tunge skyer, der trækker ind over den civiliserede verden. Dommedagsklokken slår sine tunge slag: overbefolkning og klimaforandring truer menneskeheden eksistensgrundlag, migrations- og flygtningestrømme underminerer velfærdsstaterne og den indre sammenhæng mellem Europas frie nationer svækkes dag for dag.

Aktiemarkedernes dyk over coronakrisen kan komme til at sætte varige spor i arbejdsmarkedet med stor arbejdsløshed og nedgang i velstanden til følge. Det er den verden, vore unge mennesker vokser op i. Og ikke sært, at mange af dem frygter for fremtiden, og nogle, heldigvis kun få, helt opgiver håbet og ævred. Som én sagde: hvorfor gå i skole og uddanne sig, hvis vi alligevel ikke har nogen fremtid?

Imod en sådan frygt er det oplagt at give et klap på skulderen og sige. Ja ja, så galt går det nok ikke. Men hvor passende, det ville være fra enhver anden talerstol, så ville det her være at misbruge mit prædikeembede. Det ville være at forsmå frygten og give garantier uden veksell. For det kan netop gå så galt. Historien viser os det. Det græske og romerske imperium gik under. Venezuelas velstand forsvandt hurtigere end den kom, de forkerte kom til magten og væk var væksten. Ganske vist har mennesket en tendens til at opsøge eller optænke farer, hvor der ingen er. Samfundet søger sine helte, det kan dyrke, og i mangel af drager og andre fabeldyr, må man jo kaste sig over en vindmølle, og hver dekade efter 2. verdenskrig har således haft sin egen frygt, sin egen Don Quijote.

Men når Jesus i dag siger: jeres hjerte må ikke forfærdes, så handler det ikke om, at der ingen fare er på færde. Næsten overalt, hvor Guds "frygt ikke" lyder i Skriften, lyder det, hvor mennesker befinder sig i den allerstørste nød, ligesom denne prædiketekst var den første der lød i alle landets kirker efter besættelsen d. 9. april 1940. For kun sådan er evangeliet et ord, det er værd at beskæftige sig med: når det kan tale sit "frygt ikke" om der er fare eller ikke fare, om der er fred eller ikke fred. For ellers var det blot et svagt og nyttesløst ord. Et overflødigt ord i en verden fuld af coaches og velmenere. Der er nok af stemmer til at råbe: "det bliver godt igen".

Men kristendommens ord er anderledes. Det vender pilen den anden vej og giver ingen forhåbning til fremtiden, men tegner verdenshistorien som en stadigt nedadgående

kurve, hvor menneskenes egoisme, kulde og had skal blive mere og mere slående, smukt komplementeret af naturkatastrofer, sult og sygdom mod verdens undergang. Nå ja, "kristendommens" var måske så meget sagt, for meget af den forkyndelse, som i dag lyder i kristendommens navn, er dog intet andet end et ekko af nullernes økonomiske optimisme. Men *Bibelens* fremtidsudsigt, den som Jesus og apostlene taler om.

Og så kunne man måske få den tanke: det var da godt, konfirmanderne ikke skulle tinges med en sådan prædiken på deres festdag. Men det er en ulogisk indvending. For frygten er der allerede. Og nu svarer Jesus på denne frygt. Jeres hjerte må ikke forfærdes. Ikke fordi det fremtidsscenario, der netop er tegnet blot er en vindmølle, billedligt set, som om kirkens helveds- og dommedagsforestillinger blot skal tjene som kontrastfarve i forhold til hvilken, evangeliet ret kan komme til at skinne. Men som en ny virkelighed midt i denne verdens uhyggelige virkelighed: "Frygt ikke".

Heller ikke som stoikernes livsfornægtende levevis – for kirken benægter aldrig smerten. Og alligevel er det påfaldende at se, hvordan angsten griber om mennesker i samme grad, som kristendommen tager af. Måske er der en sammenhæng. For hvad er det vi frygter i dag? Ja, vi kan bare spørge konfirmanderne, hvad de er mest bange for: fiasko, klimakatastrofe, ensomhed, døden, og retter vi spørgsmålet mod det voksne menneske er svaret næsten som altid: kræft; en lang og lidelsesfuld død.

Men angsten findes ikke kun i det, vi direkte frygter, uden også i alle vore bestræbelser. Om det så drejer sig om klima, sult og sygdom, handler det om, at vi selv vil være herre over vores egen og jordens skæbne. Vi vil selv bestemme over vort liv, vil ikke underlægge os biologiens love for køn, sex og alder, vil ikke tvinges ned i firmaers uniformer og søger på alle måder at bryde med lovmæssigheder vi ikke mener selv at have valgt. Vi vil designe vort eget liv og vores egne børn, om det så skal ske med fostersortering og genmanipulation. Og argumentationen lyder flot: hvem vil byde et barn et livslangt følgeskab med sygdom eller grønne øjne? Og helt tilsvarende ser vi flere og flere vælge den aktive dødshjælp for at være herre over sin egen død og således foregive fuldstændig at bemægtige sig sin egen skæbne, mens vi forgiver os selv til dødens kolde hånd. For bag den fromme facade gemmer djævelen sig med menneskets frygt for ikke selv at være herre og for at skulle tage imod det uventede. Men derved er det livet, vi frygter. For den, der tager livet i egen hånd, mister det. Og stadig hænger døden som det store sorte tabu: det taler vi ikke om – fordi den minder os om, at hele livet er en løgn.

Kristendommen vil lade dig leve trygt i uvisheden. Den foregøgler os ikke, at vi kan tage skæbnen i egen hånd og bemægtige os vores egen fremtid, og dog giver den en vished midt i alt det usikre, en vished, der giver dig mod til at tage imod det ukendte og stille dig op imod alverdens magthavere, og som lader dig leve og dø med fred. Denne vished er det navn, som Moses måtte gå til israelitterne med fra den brændende tornebusk i ørkenen: JEG ER. Hvilket mere sikkert ord kunne tænkes. Han som er al væren. Denne

ubetingede væren. Et ord, mennesket aldrig kan tage i sin egen mund. For vores væren er betinget. Jeg er præst, men dette er jeg kun som prædikat og alene i kraft af et embede, der ikke er mig selv, og så vist som solen står op i dag kan det få ende i morgen. Men Gud er JEG ER, klippen der aldrig rokkes og ikke forvitres af tidens tand. Han taler til dig og siger: "frygt ikke".

Og så er det dog det mest frygtelige ord og navn, der gives. For hvis Gud er JEG ER – så stiller det dig i et absolut forhold, hvor du ikke har meget andet at gøre end klappe hælene sammen. Så må du fuldstændig opgive at være din egen skæbnes herre. Og intet er mere frygteligt for et menneske, som selv vil have hånd i hanke med tilværelsen. Og dog er det her, i dette møde, at Gud taler sit "frygt ikke". For det er når Gud er din Herre, at du kan være tryk i alle farer. Det er når Gud er blevet din JEG ER, dit eksistensgrundlag, det hvilket foruden du hverken kan tænke eller forstå dig selv.

For se, hvad der sker, når livet og lykken går din vej og alt hvad du gør lykkes for dig? Da takker din sjæl: JEG ER – som velsigner i tusinde slægtled. Eller når alt mislykkes og alt, du havde vundet, er tabt. Da råber troen frimodigt: JEG ER – din lod og din del, den samme i går i dag ja til evig tid. Når du nyder dit gode helbred og din ungdoms styrke, da lovsynger dit sind og dit hjerte: JEG ER – din styrke og visdom. Eller når sygdommen rammer dig, da stemmes frydens harpe til at synge: JEG ER – den store læge. Når Jordens dommedagsklokker kimer ind i ørerne med vandstandsstigning, tørke og naturkatastrofe, da glæder sig dit hjerte: JEG ER – himlens og jordens skaber. Og når til sidst, døden banker på din dør da jubler din sjæl for sidste gang: JEG ER – dødens overvinder.

"Frygt ikke", siger Herren, "JEG ER – med dig".

Se, dét er et evangelium, og noget ganske andet end et håbløst klap på skulderen. Og nu lyder så spørgsmålet til konfirmanderne såvel som til os andre: vil du give håndslag på denne tro? Vil du lade Gud være din JEG ER og af hans hånd modtage hver en dag, eller vil du være din egen? Se, jeg kan ikke svare på andres vegne. Men det kan jeg sige: vælger du at være din egen *jeg er*, så får du muligvis succes. Måske du bliver rigere end nogen anden. Men den, der er sin egen, har kun én at dø for: sig selv. Og netop det er håbløsheden og intetheden i en sum. Men Jesus døde for de mange – og det er håbets kilde. For deri lyder det store: Jeres hjerte må ikke forfærdes: tro på mig og tro på Gud. I min faders hus er der mange boliger; hvis ikke, ville jeg så have sagt, at jeg går bort for at gøre en plads rede for jer? Og når jeg er gået bort og har gjort en plads rede for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig, for at også I skal være, hvor jeg er.

Amen.

